

PUBLICATIONES UNIVERSITATIS MISKOLCINENSIS

**SECTIO
JURIDICA
ET POLITICA**

TOMUS XIX.

HELMECZI ANDRÁS

**A TŐKEEGYESÍTŐ TÁRSASÁGOKRA VONATKOZÓ
JELENTŐSEBB SZABÁLYOK SVÁJCBAN**

MISKOLC UNIVERSITY PRESS
2001

A TŐKEEGYESÍTŐ TÁRSASÁGOKRA VONATKOZÓ JELENTŐSEBB SZABÁLYOK SVÁJCBAN

HELMECZI ANDRÁS*

I. A Társaságok típusai és a cégbejegyzés

A) A társaságok típusai

A svájci társasági jog a Svájci Kötelmi Jogi Kódex III. fejezetében került szabályozásra, és a következő társasági típusokról tartalmaz rendelkezéseket: a közkereseti társaság, a betéti társaság, a részvénytársaság, a részvénytársaság korlátlan felelősségű tagokkal, a korlátolt felelősségű társaság és a szövetség. Az egyesületeket és az alapítványokat a Svájci Magánjogi Kódex szabályozza. Az egyszerű társaság megállapodással jön létre, és - más szerződésekkel együtt - a Kötelmi Jogi Kódex II. fejezetében találunk rá vonatkozó szabályokat. A Svájcban működő külföldi vállalkozások fióktelepeinek szabályai pedig a IV. fejezetben találhatóak.

Svájcban a részvénytársasági forma a legelterjedtebb vállalkozási forma, ezért a következőkben is ezt a formát elemzzük részletesen. A többi társasági formáról röviden az alábbiakban szólnunk.

1. A közkereseti társaság („Kollektivgesellschaft”)¹

A közkereseti társaság szabályozása gyakorlatilag megegyezik a magyar jogi szabályozással. Jogi személyiséggel nem rendelkezik, a tagok egyetemlegesen és korlátlanul felelősek a társaság tartozásaiért. A kkt. saját neve alatt szerezhet jogokat és vállalhat kötelezettségeket, valamint perelhető.

Eltérést jelent viszont, hogy csak természetes személyek lehetnek a kkt. tagjai, és amennyiben az egyik tag kiválik, a társaság megszűnik, ha csak a

---

* DR. HELMECZI ANDRÁS
II. évf. Ph.D. jelölt
Miskolci Egyetem ÁJK, Kereskedelmi Jogi Tanszék
3515 Miskolc-Egyetemváros

¹ Svájci Polgári Törvénykönyv II. rész, 24. cím, 552-593. §§

megmaradt tagok kifejezetten ki nem nyilváníják a további működésre irányuló szándékukat.

2. A betéti társaság („Kommanditgesellschaft”)²

A betéti társaság szintén nem jogi személy, és a szabályozása is gyakorlatilag azonos a magyar szabályozással.

A kft. svájci szabályainak megfelelően a bt. beletagja is csak természetes személy lehet, míg a kültag természetes és jogi személy is. A kültagnak tartózkodnia kell továbbá a bt. tevékenységi körébe tartozó tevékenységet folytató más társaságban való részvételtől.

A bt. mint vállalkozási forma elsősorban a családi vállalkozások között terjedt el, nem ritka, amikor a családi vállalkozás örökösei közül nem kíván valamennyi örökös részt venni a működésben, ezért a vállalkozást betéti társasággá alakítják át az érdekeltek.

3. A részvénytársaság korlátlanul felelős taggal („Kommanditaktiengesellschaft”)³

Ez a társasági forma a közkereseti társaság és a részvénytársaság neglehetősen ritka kombinációja.

A társaság tőkéjét részvényekre osztják fel. A társaság üzletvezetését illátó tagok felelőssége korlátlan és egyetemleges a társaság tartozásaiért. A korlátlanul felelős tagokat meg kell nevezni a társaság alaptó okiratában. Új korlátlanul felelős tag belépése a társaságba az alaptó okirat változásával jár, és a meglévő korlátlanul felelős tagok hozzájárulása szükséges hozzá. Azaz a korlátlanul felelős tagok beléptetése és kizárása nem a közgyűlés hatáskörébe tartozik. A többi tag jogállása az „egyszerű” részvénytársaságok részvényeseinek jogállásával egyezik meg.

A társaság köteles – a közgyűlés által – könyvvizsgálókat választani, akik – a társaság könyveibe való betekintés által – ellenőrzik a vezetés működését. Amennyiben szükségesnek tartják, a korlátlanul felelős tagokat akár bíróság előtti számadásra is felszólíthatják.

² u.o. 594-619.§§

³ u.o. 764-771.§§

4. A korlátolt felelősségű társaság („Gesellschaft mit beschränkter Haftung”)⁴

A kft. jogi személyiséggel rendelkező társaság, melynek - 20 ezer CHF és 2 millió CHF között - előre meghatározott tőkével kell rendelkeznie. Minden tag 1.000 CHF-nak vagy a többszörösének megfelelő részesedéssel (üzletrészzel) bír, melynek 50%-át pénzben vagy apportként a társaság rendelkezésére kell bocsátani. A kft. tagjai korlátlanul és egyetemlegesen felelősek a társaság tartozásaiért, de csak a társaságnak a Kereskedelmi Jegyzékben feltüntetett tőkéje erejéig. Ezt a felelőséget a befizetett tőke nagyságáig lehet korlátozni.

Ha a társasági szerződés vagy a tagok határozata másként nem rendelkezik, valamennyi tag jogosult és köteles kollektíven részt venni a társaság ügyeinek vitelében. Legalább egy menedzsernek – legyen az a társaság tagja vagy sem – svájci lakbellyel kell rendelkeznie.

A társaság létrehozásához legalább két tag kell, akik lehetnek természetes vagy jogi személyek egyaránt.

A taggyűlésre vonatkozó szabályok a részvénytársaság közgyűlésére vonatkozó szabályoknak megfelelnek meg. Ha a társasági szerződés másként nem rendelkezik, minden tag az üzletrészeinek megfelelő mértékű szavazattal rendelkezik.

Könyvvizsgáló választása nem kötelező a kft. esetén, de a társasági szerződés ettől eltérően is rendelkezhet.

Az üzletrészt átruházásához közgyűzői okirat szükséges. Az átruházás érvényességéhez a tagok háromnegyedének hozzájárulása, és a társaság nyilvántartásába való bejegyzés szükséges. A társasági szerződés ettől eltérő feltételeket is megállapíthat, vagy az átruházást ki is zárhatja.

5. A szövetkezet („Genossenschaft”)⁵

A szövetkezetek legfőbb célja a tagok üzleti érdekeinek előmozdítása vagy védelme. A szövetkezet jogi személy, mely a Kereskedelmi Jegyzékbe történő bevezetéssel jön létre. A társaság tőkéjét azonban előzetesen nem lehet meghatározni.

Legalább hét személy szükséges a szövetkezet megalakításához. Új tagok – egy írásos kérelem benyújtását követően – bármikor csatlakozhatnak a szövetkezethez. A szövetkezetből a tag csak az üzleti év végén, egyéves

⁴ u.o. 772-827.§§

⁵ u.o. 828-926.§§

előjezés mellett léphet ki. Az alapító okirat azonban ennél rövidebb időt is megállapíthat, valamint előírhat további feltételeket (pl. a kilépő tagot terhelő tartozások befizetése) is. A közgyűlés a tagot csak komoly okból, vagy az alapító okiratban felsorolt esetekben zárhatja ki. Minden tag egy szavazattal rendelkezik a közgyűlésen. A szervezetet bocsáthat ki a részesedést megtestesítő okiratot, ami azonban nem minősül értékpapírnak.

A szervezetet a tartozásaiért a saját vagyonával felel, hacsak az alapító okirat másként nem rendelkezik.

A szervezetet igazgatótanácsának legalább három főből kell állnia, és a többségnek svájci állampolgárnak kell lennie, svájci lakhellyel. Az igazgatókat - a könyvvizsgálókkal együtt - a szervezetet közgyűlése választja. A könyvvizsgálók ellenőrzik a szervezetet könyvelését, és írásbeli jelentést készítenek a szervezetet mérlegéről, valamint az eredményről.

6. Az egyesület („Verein”)

Az egyesület azzal nyeri el jogi személyiségét, hogy az alapítótágok elfogadják az írott alapszabályt. Az alapszabály meglehetősen egyszerű, tartalmaznia kell az egyesület célját, a forrásait és a szervezetét.

Az egyesület kizárólag non-profit célra (pl. politikai, vallási, tudományos, művészeti) célra alakítható, kereskedelmi célra nem. Ennek ellenére az egyesület folytathat kereskedelmi tevékenységet (pl. iskolai menza üzemeltetése), de ebben az esetben be kell jegyezni a Kereskedelmi Jegyzékbe.

Az egyesületnek van igazgatótanácsa, és közgyűlést is kell tartani. A tagok kötelesek az alapszabályban meghatározott mértékű vagyoni hozzájárulást teljesíteni az egyesület részére. A tag bármikor jogosult a tagságát megszüntetni. A tagság általában nem átruházható, de az alapszabály ettől eltérően is rendelkezhet. A tag kizárása csak komoly okból lehetséges, és a közgyűlés határozata szükséges hozzá.

A közcélú egyesületek általában adómentességet élveznek.

7. Az alapítvány („Stiftung”)

Az alapítvány az alapítók által meghatározott célra létrehozott vagyoni tömeg, tagok nélkül. A létrehozáshoz közjegyzői okirat vagy végrendelet szükséges, melynek tartalmaznia kell az alapítvány nevét, célját, a szervezetét és működésének szabályait. Bármilyen vagyoni értékkel bíró dolog (pénz, értékpapír stb.) képezheti az alapítvány vagyonát. Az alapítvány a Kereskedelmi jegyzékbe történő bevezetéssel nyeri el jogi személyiségét.

A hatályos jogi szabályozás szerint az alapítvány folytathat üzleti tevékenységet akár saját szervezeti keretein belül, akár más vállalkozásban való részesedés útján. Az alapítványok felügyeletét ellátó szövetségi vagy kantoni kormányzat átalakíthatja az alapítvány célszerűtlennül vagy nem kellően hatékony felépítését, de az alapítvány célját nem lehet megváltoztatni.

Az alapítvány automatikusan megszűnik, ha a célja elérhetetlenné válik vagy a vagyona kimerül. Ha a célja jogszabályba vagy a jóerkölcsbe ütköző, a bíróság megszüntetnek nyilváníja.

A jótékonyági alapítványok adómentességet élveznek, míg a többi alapítvány - a kantonban hatályban lévő szabályok szerint - mint egyén vagy mint társaság adózik.

8. Az egyszerű társulás („einfache Gesellschaft”)

Az egyszerű társulás (a magyar terminológia szerint kb. polgári jogi társaság) két vagy több személy megállapodása egy közös - tartós vagy egyszerű - cél elérésére. Ide tartozik egy rt. részvényesei között létrejött megállapodás is.

A társulást nem lehet bejegyezni a Kereskedelmi Jegyzékbe, valamint jogok és kötelezettségek alanya sem lehet. A társulás keretében vállalt tartozásokért a "tagok" egyetemlegesen és korlátlanul felelnek.

A társulás vagyona állhat készpénzből, más vagyontárgyakból vagy akár munkavégzésből is. Amennyiben valamelyik tag elmulasztja a vagyoni hozzájárulása teljesítését, a többiek meghatározott tevékenység ellátására kötelezhetik. Ellenkező megállapodás hiányában a tagok egyenlő mértékben részesednek a nyereségből és viselik a veszteségeket, még ha nem egyenlő mértékű a vagyoni hozzájárulásuk is. Valamelyik tag csak akkor mentesülhet a veszteségek viselése alól, ha kizárólag munkavégzéssel járul hozzá a társulás vagyonához és működéséhez.

Valamennyi tag jogosult a társulás vezetésében közreműködni. Ezt a jogot csak komoly okból lehet megvonni a tagtól.

A társulás megszűnik, ha elérte célját, a célja lehetetlenné vált vagy letelet az az idő, amire létrehozták. Ha valamelyik tag meghal, az örököse csak akkor léphet a helyére a társulásban, ha eredetileg a tagok így állapodtak meg. Ha valamelyik tag elveszti jogképességét, csődbe jut vagy a részesedését végrehajtási eljárás alá vonják, a társulás megszűnik. A tagságot rendszerint az üzleti év végére, hathónapos előjellel lehet felmondani. Ha a társulás felszámolás/végelszámolás alá kerül, a tagok nem jogosultak az apportként teljesített vagyoni szolgáltatások visszaigénylésére, csak azok pénzbeli ellenértékére tarthatnak igényt.

9. A külföldi vállalkozások fióktelepei

A Svájc területén üzleti tevékenységet folytató külföldi vállalkozások fióktelepeit be kell jegyezni a Kereskedelmi Regiszterbe. Ha a fióktelep éves árbevétele nem éri el a 100 ezer CHF-t, a bejegyzés nem kötelező.

A fióktelep csak önálló hatáskörrel és svájci lakhellyel rendelkező személy vezetésével működhet. A fióktelep iratain fel kell tüntetni a székhely és a fióktelep címét, valamint a fióktelep megjelölést. Minimális tőke nem szükséges a létrehozáshoz, de saját könyvelést kell vezetnie.

A fióktelep képviselőjét és vezetését ellátó menedzseren kívül más szerv létrehozása nem kötelező. Maga a fióktelep a működési területe szerint illetékes bíróság joghatósága alá tartozik, és bár végrehajtási eljárás alá csak a fióktelep Svájcban fellelhető vagyona vonható, a társaság a fióktelep valamennyi iratozásáért helytállni tartozik.

II) A részvénytársaság cégbejegyzése⁶

Részvénytársaság (rt.) alapításához legalább három részvényesre van szükség. Így későbbi szakaszban sok rt. csak egyetlen részvényes tulajdonában áll. Bárholgy is legyen, az rt. megszűnik, ha egy hitelező vagy részvényes kérelmére nem állítják helyre a három részvényesi pozíciót.

Az rt.-t közjegyzői okirat alapján lehet bejegyezni, mely tartalmazza az alapító okiratot, az igazgatók és a könyvvizsgálók kinevezését valamint a vagyoni hozzájárulás rendelkezésre bocsátásának módját. Az rt. a Kereskedelmi Jegyzékbe történő bejegyzéssel nyeri el jogi személyiségét. A bejegyzés tényét közzé kell tenni a Kereskedelmi Közlönyben.

1. Az alapító okirat (társasági szerződés, alapszabály)⁷

Az alapító okirat legalább a következőket tartalmazza:

- (a) az rt. neve és székhelye
- (b) a tevékenység célja
- (c) a részvénytőke nagysága és az addig befizetett vagyoni hozzájárulás
- (d) a részvények száma, névértéke és típusa
- (e) a részvényesi közgyűlés összehívásának szabályai

⁶ u.o. 640-642. §§

⁷ u.o. 626-628. §§

- (f) a részvényesek szavazati joga
- (g) az rt. belső irányítási és ellenőrző szervei
- (h) az rt. hivatalos közleményeinek közzétételi módja

2. A vagyoni hozzájárulás

A részvényesek a vagyoni hozzájárulásukat készpénzben vagy természetben (apport) teljesíthetik. A pénzbeli hozzájárulást banki letétként kell rendelkezésre bocsátani, és csak a társaság bejegyzését követően lehet felszabadítani.

Az apportról az alapító okiratban kell rendelkezni, feltüntetve annak értékét, a rendelkezésre bocsátó személy nevét és az érte kiadott részvények számát. Az apport értékéről szóló hiteles igazolást csatolni kell a bejegyzési okirathoz.

3. A minimális tőke⁸

Az rt. minimális tőkenagysága 100.000 CHF.

A névre szóló részvények névértékének legalább 20%-át be kell fizetni, de összesen legalább 50.000 CHF-ot. Ezzel együtt a részvényeseknek nyilatkoznuk kell arról, hogy az igazgatótanács felhívására - további feltétel nélkül - teljesítik a fennmaradó különbözetet.

A bemutatóra szóló részvények ellenértékét teljes egészében ki kell fizetni.

4. A részvények névértéke

A részvények minimális névértéke 10 CHF. Ezen összegnél alacsonyabb névértékű részvények kibocsátására csak a társaság pénzügyi reorganizációja esetén van lehetőség.

5. A bejegyzést megelőzően kötött szerződések⁹

A társaság bejegyzését megelőzően az rt. nevében lejáró személyek egyetemlegesen és korlátlanul felelősek az általuk kötött szerződésekért. Ha ezen kötelezettségeket a társaság - kifejezetten vagy hallgatólagosan - a bejegyzést

⁸ u.o. 621. §

⁹ u.o. 645. §

követő 3 hónapon belül átvállalja, az egyes személyok szabadulnak a kötelemből, és a társaság önmagában válik kötelezetté.

6. Felelősség a bejegyzésért

Egy részvénytársaság alapításában közreműködő személyek felelősséggel tartoznak a társaság és a részvényesek irányába, valamint – egy esetleges csődhelyzet esetén – a hiteltelzők felé is. Ez a felelősség a következő cselekmények vagy mulasztások esetén állapítható meg: a részvényesek vagy harmadik személyek érdekében hamisan felértékelt vagy eltűntelt apport; hamis dokumentumokon alapuló társaság bejegyzése; tudottan fizetéseképtelen személyek aláírásának elfogadása.

II. A részvénytőke, a részvényesek jogai

A) A részvénytőke

1. A részvénytípusok

a) Bemutatóra szóló és névre szóló részvények

A bemutatóra szóló részvény fizikai átadásával valósul meg az átruházás, míg a névre szóló részvény átruházásának érvényességéhez a nyilvántartásba vétel szükséges.

b) Szavazatszűbbséget biztosító részvények

Lehetőőség van különböző névértékű részvények kibocsátására, de a névértéktől függetlenül mindegyikhez egy szavazat társul. Ezzel a kisebb névértékű részvények tulajdonosai tulajdonképpen erősebb szavazati joggal rendelkeznek, de ennek ellensúlyozására ezeknek a részvényeknek az ellenértékét teljes egészében be kell fizetni. Az ilyen szavazati jogot biztosító részvények összes névértéke el kell hogy érje a részvények névértékének legalább 10%-át.

c) Egyéb elsőbbségi részvények

Az elsőbbségi részvények tulajdonosai a többi részvényt megelőzően jogosultak a nyereségből való részesedésre, az újonnan kibocsátott részvények

jegyzésére stb. Ezen jogosultság gyakorlásának a feltételeit az alapító okiratban kell rögzíteni.

d) Részesedést biztosító okiratok

A részesedést biztosító okiratok nem biztosítanak szavazati jogot, de minden másban gyakorlatilag a részvényekkel esnek egye tekintet alá. Ezen okiratoknak is rendelkeznek névértékkel. Részesedést biztosító okiratokat legfeljebb a részvénytőke kétszerese erejéig lehet kibocsátani.

2. A részvények kibocsátása (tőkeemelés)¹⁰

A tőke felemeléséhez szükség van az rt. közgyűlésének közjegyzői okiratban foglalt határozatára. A tőkeemelést új részvények kibocsátásával vagy a meglévő részvények névértékének felemelésével lehet lebonyolítani, az alább részletezett eljárások szerint.

Valamennyi tőkeemelést be kell jegyezni A Kereskedelmi Jegyzékbe. Az újonnan kibocsátott részvények tekintetében a részvényeseknek – részesedésük arányában – előjegyzési joguk van, ha csak a közgyűlés nyomós okból (pl. munkavállalók részvényhez juttatása) ezt nem korlátozza.

A közgyűlés úgy is határozhat, hogy a társaság szabadon felosztható nyeresége terhére új részvényeket bocsát ki, és azokat – ugyancsak a meglévő részesedés arányában – térítés nélkül átadja a részvényeseknek.

A tőkeemeléssel kapcsolatos kötelezettségek megszegése a bejegyzési eljárással kapcsolatos felelősséggel azonos módon alakul.

a) Rendes tőkeemelés

A tőkeemelést és az ehhez kapcsolódó alapító okirat-módosítást az igazgatótanácsnak kell végrehajtania, az erről hozott közgyűlési határozatot követő 3 hónapon belül. A közgyűlés határozza meg a kibocsátandó részvények értékét, azok típusát, az esetleges elsőbbségi jogokat és a befizetés feltételeit. A kibocsátáskori értéket a közgyűlés határozza meg, de ezen feladatot átengedheti az igazgatótanácsnak is.

¹⁰ U.o. 650-656.§§

b) Tőkeemelési felhatalmazás alapján

Az igazgatótanács a közgyűlés felhatalmazása alapján, egy vagy több lépcsőben, de legfeljebb két éven belül szabadon intézkedhet a tőke felemeléséről. Ekkor az igazgatótanács határozza meg a kibocsátási értéket és az ellenérték teljesítésének módját (készpénz vagy apport). Ez a fajta tőkeemelési is az alapító okirat változásával jár, és nem haladhatja meg a tőke 30%-át.

c) Feltételes tőkeemelési

Ez a tőkeemelési mód a társaság által kibocsátott, átváltoztatható vagy feltételes részvényvásárlásra jogosító okiratokhoz (kötvényekhez stb.) kapcsolódik. A részvénytőke további társasági aktus nélkül felemelésre kerül a kötvények részvénné történő átváltoztatásával vagy a jegyzési jog gyakorlásával. Az üzleti év végén a könyvvizsgálónak kell igazolnia az új részvények létrehozását, az igazgatótanács pedig gondoskodik az alapító okirat módosításáról. A ilyen tőkeemelési mértéke nem haladhatja meg a tőke 30%-át.

3. A névre szóló részvények átruházásának korlátai

A teljes egészében ki nem fizetett részvényeket csak a társaság hozzájárulásával lehet átruházni. A társaság a hozzájárulását tipikusan akkor szokta megtagadni, ha kétségesnek látja a részvény teljes kifizetését. Ezen korlátozás nem érvényes öröklés, tulajdonközösség megszűntetése, házastársi vagyoni jogi rendelkezés vagy végrehajtási eljárás esetén.

Az alapító okirat számos korlátozást írhat elő a részvények átruházásával kapcsolatban, mely általában a társaság vagyonának és az tagok érdekeinek védelmét szolgálja.

4. A saját részvények megszerzése¹¹

A társaság a saját részvényeit csak a szabadon felosztható vagyonából szerezhetheti meg, de csak legfeljebb a tőke 10%-áig. Ezt a hányadot 20%-ra lehet emelni, ha a részvények átruházását az alapító okirat a társaság jóváhagyásához köti. Az ilyen részvényekhez kapcsolódó szavazati jog szünetel, és ha a társaság két éven belül nem idegeníti el azokat, akkor – a tőke leszállításával együtt – be kell vonni. Az adózási szabályok különböző leszámlási lehetőségeket biztosítanak a

¹¹ u.o. 659.§

társaság számára a névérték illetve a megszerzési ár alatt eladott részvények értékének leírására.

5. A tőke leszállítása

A tőke leszállítását a meglévő részvények névértékének csökkentésével vagy bizonyos számú részvény bevonásával lehet véghezvinni. A közgyűlés köteles a leszállítással összefüggő alapító okirat-változtatás iránt intézkedni. Az rt. tőkét nem lehet 100.000 CHF alá csökkenteni, és a könyvvizsgálónak nyilatkoznia kell arról, hogy a tőke leszállítása nem veszélyezteti a társaság hitelezőinek kielégítését.

A tőke leszállításáról szóló közleményt három alkalommal kell közzétenni a Kereskedelmi Közlönyben (és egy napilapban, ha az alapító okirat így rendelkezik). A társaság hitelezői a harmadik közzétételt követő két hónapon belül kielégítést vagy biztosítékot követelhetnek a társaságtól. A tőke leszállítását csak ezek után lehet végrehajtani. Egy közokiratot kell kiállítani arról, hogy a társaság betartotta az eljárási szabályokat, és a tőke leszállítását csak ezt követően lehet bejegyezni a Kereskedelmi Jegyzékbe.

B) A részvényesek jogai¹²

1. Szavazati jog

A közgyűlésen a részvényeseket legalább egy szavazat megilleti. Az alapító okirat rendelkezik arról, hogy a részvényest a tulajdonában lévő részvények összértéke, darabszáma vagy más kritérium alapján illetik meg szavazatok. Bizonyos részvényfajtákhoz és a társaság által kiállított egyéb okiratok nem biztosítanak szavazati jogot.

A haszonélvező birtokában lévő részvény után a szavazati jogot a haszonélvező gyakorolja, de köteles elszámolni a tulajdonos felé. Zálogba adott részvény esetén a zálogadós gyakorolja a szavazati jogot. Bemutatóra szóló részvény zálogba adása esetén a zálogjogosult a zálogadós írásos felhatalmazása alapján gyakorolhatja a szavazati jogot.

A tőzsdére bevezetett részvénytársaságoknak a szavazatok legalább 5%-ával rendelkező részvényeseit a társaság éves üzleti beszámolójában fel kell sorolni. Ennél kisebb szavazati hányaddal rendelkező részvényeseket is fel lehet

¹² u.o. 660-706.§§

sorolni, az alapító okirat rendelkezései alapján. Bemutatóra szóló részvények esetén - értelem szerűen - csak az ismert tulajdonosokat lehet felsorolni.

2. Osztalékhoz való jog

A társaságnak csak az üzleti évet lezáró mérlegben szereplő nyeresége osztható fel, a közgyűlés határozatával. A könyvvizsgálónak írásban kell nyilatkoznia arról, hogy a nyereség felosztása nem ütközik jogszabályba vagy a társaság alapító okiratába. Ilyen nyilatkozat hiányában az osztalékról szóló közgyűlési határozat érvénytelen.

3. A közgyűléshez kapcsolódó jogosítványok

Ezek gyakorlatilag a részvételekhez, felvilágosításhoz és a felszólaláshoz való jogok.

4. A kisebbségi részvényesek védelme

A társaság szempontjából jelentős döntésekhez a részvényesek legalább kétharmados támogatása szükséges. Az alapító okirat külön is rendelkezhet olyan kérdésekről, amelyekhez a részvényesek bizonyos hányadot elérő hozzájárulása kell.

Ha több részvényosztály kerül kibocsátásra, minden egyes részvényosztály jogosult egy képviselőt küldeni az igazgatótanácsba.

A tőke legalább 10%-át képviselő részvényesek írásban, a napirend megjelölésével kérhetik az igazgatótanácstól közgyűlés összehívását.

A részvényesek felvilágosítást kérhetnek az igazgatótanácstól a társaság üzletvitelére, a könyvvizsgálóktól pedig a működésükre vonatkozóan. Ezen jogosultságot csak a közgyűlésen lehet gyakorolni. A társaság könyveibe való betekintésre viszont a közgyűlés vagy az igazgatótanács felhatalmazására van szükség.

A részvényesek jogosultak külön felülvizsgálatot kérni, ha ez a részvényesi jogok gyakorlásához szükséges, és a felvilágosítás kérése illetve a könyvekbe történő betekintés nem vezetett eredményre. Amennyiben ezen kérésnek az illetékesek nem tesznek eleget, a tőke 10%-át vagy 2 millió CHF-ot képviselő részvényesek a törvénysértés vagy az alapító okiratba ütközés valószínűsítésével - bíróságtól kérhetik, hogy a társaság vezetése bocsássa rendelkezésükre a kért adatokat.

Az igazgatótanács illetve bármely részvényes keresetet indíthat a közgyűlésnek a törvénybe vagy az alapító okiratba ütköző határozata ellen, annak elfogadásától számított két hónapon belül. Az alapvető részvényesi jogokat sértő közgyűlési határozatokat bármely érdekelt, határidő nélkül megtámadhatja.

A tőke 10%-át képviselő részvényesek nyomás okból (pl. a társaság vezetői folyamatosan megsértik a kisebbségi részvényesek jogait) kérhetik a társaság megszüntetését. A bíróság a társaság megszüntetése helyett más megfelelő intézkedés megtételére is jogosult.

III. A társaság vezetése¹³

1. Az igazgatók (az igazgatótanács tagjai)

Az rt.-nek legalább egy igazgatóval kell rendelkeznie. Hacsak az alapító okirat másként nem rendelkezik, nincs felső határa a kinevezhető igazgatóknak. Ha több részvényosztály került kibocsátásra, az alapító okirat fejjogosíthatja valamennyi részvényosztályt legalább egy igazgató választására.

Csak olyan természetes személyek lehetnek az rt. igazgatói, akik maguk is részvényesek. Az igazgatók többségének svájci lakóhellyel kell rendelkezniük.

Az igazgatókat a közgyűlés jelöli ki. A megválasztást illetve a tisztség megszűnését be kell vezetni a Kereskedelmi Jegyzékbe. Az első igazgatót az alapítók jelölik ki a bejegyzési okiratban. Ha az alapító okirat másként nem rendelkezik, az igazgatók megbízatása három évre szól, és újraválaszthatók. Az igazgatókat a közgyűlés bármikor visszahívhatja, és bármikor lemondhatnak tisztségükről, de amennyiben a lemondással a társaság hátrányt szenved, a keletkezett hátrányért felelősséggel tartozik.

Az igazgatók választják meg az igazgatótanács elnökét, hacsak az alapító okirat ettől eltérően nem rendelkezik (pl. a közgyűlés választja).

Az igazgatótanács irányítja a társaság működését, de az egyes feladatokat egy vagy néhány igazgatóra, esetleg a társaság munkavállalójára - írásos felhatalmazással - átruházhatja. Az igazgatótanács azonban az általa kizárólagosan gyakorolható jogköreit (pl. közgyűlés összehívása, az évről évre beszámoló elkészítése) másnak nem adhatja át. Valamennyi igazgató jogosult felvilágosítást kérni a társaság ügyeiről. Az igazgatók egyébként köllő körültekintéssel kötelesek eljárni.

¹³ u.o. 707-726.§§

Ha az alapító okirat vagy a társaság más szabályzata eltérően nem rendelkezik, valamennyi igazgató jogosult a társaság képviselőjére, mely kiterjed a társaság valamennyi tevékenységére. Ha csak egyetlen igazgató jogosult a társaság képviselőjére, annak az igazgatónak svájci lakhatlyal kell rendelkeznie.

2. Az igazgatótanács ülése

A társaságok általában nagyfokú szabadságot élveznek az igazgatótanács üléseinek szabályozására. Általános szabály, hogy az igazgatótanács üléseit az elnöke hívja össze, de bármelyik igazgató jogosult – az ok megjelölésével – kérni az elnöktől azonnali ülés összehívását.

Az igazgatótanács – a tagok többségi határozatával – dönthet milyen olyan kérdésben, amit törvény vagy az alapító okirat nem utal a közgyűlés hatáskörébe. Minden igazgatót egynél több szavazat nem illetheti meg. Az igazgatótanács üléseit rendszerint az elnöke vezeti. A szavazást írásban, az igazgatók távollétében is meg lehet tartani, kivéve ha valamelyik igazgató kezdeményezi a kérdés megvitatását. Az igazgatótanács tanácskozásáról és határozatairól jegyzőkönyvet kell vezetni, melyet az elnök és a titkár aláírásával hitelesít.

Az igazgató a feladatait kizárólag személyesen láthatja el, képviselőnek nincs helye.

3. Az igazgatók és a menedzserek felelőssége

Az igazgatók és a társaság irányításában résztvevő más tisztségviselők személyükben felelősek a feladataik teljesítése során hanyagságból vagy szándékosan okozott károkért. Ez a felelősség azon személyekre is vonatkozik, akik bár formálisan nem voltak felhatalmazva a társaság ügyeinek vitelére, a gyakorlatban mégis ilyen szerepet töltek be.

Ha a felelős igazgató, akinek felhatalmazása összhangban van az alapító okirattal és a társaság egyéb szabályzataival, mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kellő körültekintéssel járt el megbízatása teljesítése során. Ha több igazgató járt el, a felelősségük egyetemleges.

A társaság és a részvényesek jogosultak keresetet indítani a társaságnak veszteséget okozó személyekkel szemben. A társaság fizetési képtelensége esetén pedig a részvényesek és a hitelezők jogosultak – elsősorban a vagyonszelvényesek keresztül – a felelősöket beperelni.

Azon részvényesek, akik a közgyűlésen az igazgatókat a felelősségéről mentesítő határozat ellen szavaztak, a döntést követő hat hónapon belül bíróságra utalhatnak a határozat megsemmisítését.

A fentiek vonatkoznak azon munkavállalókra is, akiket az igazgatótanács határozata jogosított fel a társaság nevében való eljárásra.

IV. A nyilvánosan hozzáférhető adatok

1. Kereskedelmi Jegyzék („Handelsregister“)¹⁴

Minden kantonban létezik egy (vagy ha szükséges, több) Kereskedelmi Jegyzék, melyet a helyi hivatal által használt nyelven (német, francia vagy olasz) vezetnek, és minimális díj ellenében bárki betekintést nyerhet az adatokba.

Valamennyi adatot csak a Kereskedelmi Közlönyben („Schweizerisches Handelsamtsblatt“) való közzétételt megelőző, a Szövetségi Nyilvántartási Tisztviselő által adott jóváhagyás után lehet bejegyezni, aki mellesleg külön nyilvántartást vezet a Svájcban bejegyzett valamennyi társaság nevééről, az azonos elnevezés kiküszöbölése végett.

A Kereskedelmi Közlönybe bejegyzett adat harmadik személyek felől a Kereskedelmi Közlönyben való közzétételt követő munkanaptól kezdődően hatályos. A bejegyzés (illetve közzététel) nem tudására hivatkozni nem lehet.

A Kereskedelmi Jegyzékben a társaság következő adatai kerülnek feltüntetésre:

- a) név és székhely
- b) a társaság célja
- c) a társaság időtartama (ha korlátozott)
- d) az alapító okirat kelte
- e) a részvénytőke összege, külön feltüntetve a befizetett tőkét
- f) a részvények száma, névértéke és típusa
- g) a névre szóló részvények átruházására vonatkozó korlátozások
- h) a részvények meghatározott osztályait megillető kedvezmények
- i) az apportált vagyontárgyak és az érték átadott részvények
- j) a részesedést igazoló okiratok és a hozzájuk kapcsolódó jogok
- k) a társaság képviselőjére feljogosított személyek
- l) az igazgatók és más tisztségviselők neve, lakcíme és állampolgársága
- m) a könyvvizsgálók neve és lakcíme (székhelye)
- n) a társaság közleményei közzétételének módja.

¹⁴ u.o. 927-943.§§